

Hoćemo li biti bezbedni na planeti G?

KADA kompanija koja suvereno vlada pretraživanjem Mreže reši da se pozabavi i organizacijom svih informacija, da li su neki problemi na vidiku?

Googleov naum da organizuje svet podataka i učini ga univerzalno dostupnim i korisnim oduvek je izgledao kao hrabar ali nedostižan cilj. Međutim, svojim potonjim koracima, ta kompanija je svima jasno stavila do znanja da je ne zanima samo svet informacija, već svet u celini, zasada u vidu programa GoogleMaps.

Poslednja prebrojavanja pokazuju da Googleov indeks Web stranica sadrži preko osam milijardi zapisa, a mašina za pretraživanje obavi pretragu brže nego što posetilac lokacije unese pitanje. Nedavno je Google pokrenuo i nove usluge poput Gmaila za elektronsku poštu, Picasa za slike, pretraživača ličnog računara Google Desktop Search i programa za trenutnu razmenu poruka Gtalk.

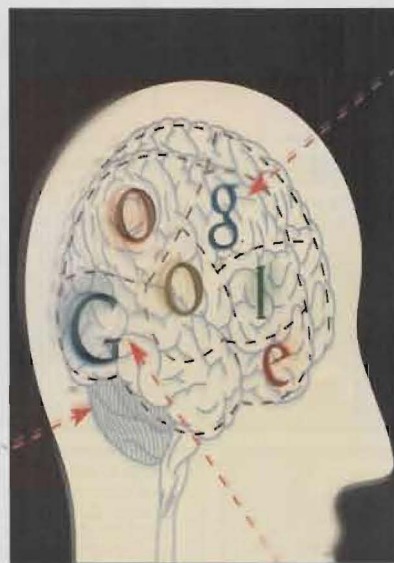
Marisa Majer, direktor korisničkih Web proizvoda u Googleu, kaže: „Broj novih proizvoda je linearnom funkcijom povezan s brojem inženjera koje zapošljava.“ Prevedeno na razumljiv jezik, sve dok isplativi reklamni prozorčići na početnoj strani pretraživača donose novac, Google će zapošljavati nove mlade i pametne ljude, koji će stvarati nove genijalne proizvode.

Google pokušava da upravlja sve većom količinom informacija, a njegov računarski sistem opskrbljuje se ogromnim količinom prostora za podatke. To je kompaniji omogućilo da prikuplja i lične podatke, što ćete videti ako posetite npr. My Search History, gde su sačuvane sve vaše prethodne pretrage.

Upotrebite Gmail, i gigabajti vaše pretrage će proći kroz Googleove servere. Sve vaše elektronske poruke biće pohranjene, dok ne odlučite da ih izbrišete.

Naravno, nije izvesno da će ih brisanje zaista i obrisati.

Ne morate biti nepoverljivi po prirodi, ali zdrav razum nalaže da se zapitate hoće li neko kome poveravate toliku količinu informacija o sebi biti tako efikasno zaštićen da može garantovati da ti podaci neće dospeti u još nečije ruke. Ako se tom strahovanju doda i takozvani Patriotski zakon, koji je u SAD donet nakon događaja 11. septembra 2001. godine i dozvoljava državi da pregleda privatne

podatke pohranjene kod kompanija što posluju na Mreži, i to bez obaveze da vlasnika informacija obavesti o izvršenom „pretresu“, rizici postaju još uočljiviji.

Ruku na srce, Google tradicionalno ima korektan odnos prema svojim korisnicima i to se svakako podudara s geslom kompanije: „Odnosite se prema klijentima odgovorno“. Iako se može pretpostaviti da Google ima isključivo dobre

namere i da se „Ujka Sem“ neće baviti baš vama, problemi s očuvanjem privatnosti ipak postoje. Evo i primera: Google je u maju pokrenuo uslugu Google WebAccelerator i gotovo istovremeno s pojavom te aplikacije, korisnici su počeli da prijavljuju da im ona omogućava pristup čak i Web stranicama za koje je neophodna lozinka, a pride i pod tuđim imenom. Ispostavilo se da usluga zapamti lozinku prethodnog korisnika i pomoću nje „otvara“ pristup posetiocima koji na istu adresu odu nakon njega. Čim je problem uočen, Google je zakrpio ovaj propust i privremeno obustavio prijavljivanje novih korisnika na uslugu, dok se ne ispituju sve potencijalne „rupe“ u programu. WebAccelerator, kako je ustanovljeno, nije omogućavao pristup lokacijama za koje je bila potrebna šifrovana lozinka – što zahtevaju sistemi za elektronsko bankarstvo, na primer – već je samo „ugrozio“ usluge poput Web foruma i lokacija s vestima. Premda šteta nije bila velika, lekcija je jasna – iako Googleove usluge deluju nadmoćno, njih ipak pripremaju ljudi. Brad Hil, jedan od entuzijasta koji pomno prati zbivanja oko Googlea, napisao je u svom Web dnevniku: „Važno je zapamtiti da Google vrlo malo sumnja u uspeh svojih proizvoda i zato često pokreće neusavršene usluge, koje tek treba da se razviju u moćne aplikacije.“

Nije sporno da je Google sjajan i ovakav kakav jeste i siguran sam da ću njegove usluge koristiti s velikim uživanjem i u budućnosti. Nadam se samo da najvažnija kompanija na Webu ima u vidu Spajdermenovu mudru rečenicu: „Velika moć podrazumeva i veliku odgovornost.“ ■

Relja Jović je glavni i odgovorni urednik časopisa Mikro. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/relja.